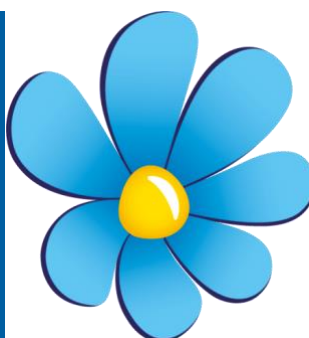

Budget 2024 med plan 2025-2027

Kommunfullmäktige Gislaveds kommun

EN STÖTTANDE BUDGET

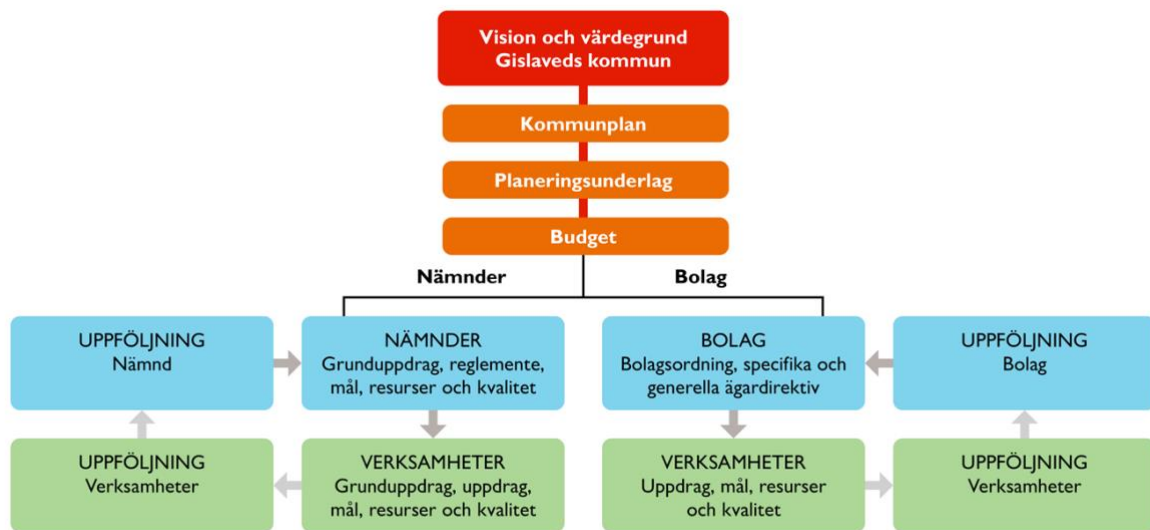
I EN TUFF TID

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	God ekonomisk hushållning.....	4
2.1	Disponering av resultatutjämningsreserven	4
2.2	Finansiella mål.....	5
2.3	Kvalitetsmål och kritiska kvalitetsfaktorer	6
2.3.1	Målgrupp.....	6
2.3.2	Verksamhet.....	7
2.3.3	Medarbetare.....	7
2.3.4	Ekonomi.....	7
2.4	Utvecklingsmål och uppdrag	7
2.4.1	Utvecklingsmål.....	8
2.4.2	Uppdrag.....	11
3	Planeringsförutsättningar.....	12
3.1	Befolkningsutveckling och prognos	12
3.2	Ekonomiska förutsättningar.....	14
3.2.1	Bokslut 2022	14
3.2.2	Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling.....	14
3.2.3	Förutsättningar	16
4	Budget 2024.....	24
5	Kommunala bolag.....	31
	Ekonomiska riktlinjer.....	31

I Inledning

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet som innehåller kommunens förutsättningar. Nämndernas uppgift är att fastställa grunduppdraget samt utforma utvecklingsmål på deras nivå. Nämnderna ska omhänderta eventuella uppdrag från kommunfullmäktige. Dokumentet fastställs av kommunfullmäktige i oktober månad och därmed är 2024 års budget fastställd i sin helhet. Nämndernas budget fastställs i respektive nämnd i november 2023. Bolagens ägardirektiv arbetas årligen om och eventuella uppdrag arbetas in i dem.

Kommunens inriktning under mandatperioden finns i Kommunplan 2023-2026.

Syftet med kommunplanen är att visa vad politiken vill åstadkomma och peka ut riktningen för hur kommunens verksamheter ska utvecklas under mandatperioden. Tillsammans med kommunens vision och värdegrund utgör kommunplanens prioriterade målområden grunden för mandatperiodens planering och ger inriktning för kommunens budget, nämndernas planering och ägardirektiv för bolagen

Kommunplanens prioriterade målområden är:

- En medskapande organisation
  - med målet att vara en attraktiv arbetsgivare
- En stark tillväxt för vår kommun
  - med målet att kommunens tillväxt, ska öka och att fler ska komma i arbete.
- En bra kvalitet i välfärden
  - med målet att kommunens förskola/skola förbättrar sin kvalitet.
- Ett attraktivt hållbart samhälle
  - med målet att åter bli fler än 30 000 invånare senast 2030.

De olika ställningstagandena i denna budget innehåller Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas viljeriktning, dessa ska i förlängningen verka för uppfyllandet av kommunplanens inriktningar.

2 God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet vilket innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt.

God ekonomisk hushållning för Gislaveds kommun innebär att säkerställa en ekonomi som håller över tid. Verksamheten ska bedrivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Service, kvalitet i leverans samt möjlighet att kompetensförsörja ska vara ledande i hur verksamhet struktureras på ett effektivt sätt. För att detta ska vara möjligt måste kommunen ha god framförhållning och flexibilitet för ändrade förutsättningar.

Gislaveds kommun ska bedriva en verksamhet som är hållbar ekonomiskt, ekologiskt, socialt och etiskt.

Vad ska kommunen göra?

- För **kommunen** skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **ekonomin** skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Kommunen får lov att använda RUR enligt fastställda bestämmelser om detta behövs.

2.1 Disponering av resultatutjämningsreserven

I kommunallagen anges att kommuner och regioner ska upprätta en budget så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras om det finns synnerliga skäl. Med synnerliga skäl avses enligt förarbetena till kommunallagen fall då ett frångående av kravet att återställa det negativa balanskravsresultatet är mycket väl motiverat. Ett grundläggande krav är dock att de åtgärder som vidtas är förenliga med god ekonomisk hushållning. Enligt förarbetena till kommunallagen bör möjligheten att underbalansera budget endast användas för enstaka år och med stor restriktivitet. Enligt förarbetena till kommunallagen medger en stark finansiell ställning möjligheten att åberopa synnerliga skäl.

Gislaveds kommun budgeterar ett negativt resultat för 2024 på -34,5 mnkr. För 2025 budgeteras ett positivt resultat på +29,0 mnkr. För perioden 2024-2027 budgeteras ett genomsnittligt positivt resultat på +11,5 mnkr.

Gislaveds kommun har en stark finansiell ställning med en soliditet (inklusive pensionsförbindelser) per 2023-08-31 på 41 procent samt en kassalikvidet (inklusive semesterlöneskuld) på 88 procent. Detta har uppnåtts genom god ekonomisk hushållning av resurserna för att klara framtida åtaganden och konjunktursvängningar. Det övergripande ekonomiska målet för god ekonomisk hushållning är att Gislaveds kommun över tid från och med Budgeten 2024 ska ha en genomsnittlig soliditet om 55 procent samt ett genomsnittligt resultat på 35 mnkr per år.

Det budgeterade negativa resultatet för 2024 beror på tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet, som i sin tur styrs av inflationen. Underskottet regleras mot kommunens resultatjämningsreserv/eget kapital genom att åberopa de lokala reglerna för resultatjämningsreserven som beslutades i Kommunfullmäktige den 13 december 2018 samt synnerliga skäl i kommunallagen att inte återställa negativt resultat.

2.2 Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innebär för Gislaveds kommun att de finansiella målen är följande:

Mål 2024	Beskrivning
35 miljoner kronor som genomsnitt	Årets resultat ska som genomsnitt uppgå till minst 35 mnkr per år för perioden 2022-2036.
Genomsnittlig soliditet ej under 55 %	Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 55 % (exklusive pensionsåtaganden) per år för perioden 2022-2036.

Syftet med de finansiella målen är att upprätta en långsiktigt välskött ekonomi utifrån god ekonomisk hushållning. Med ett genomsnittligt resultat på 35 mnkr samt ett soliditetsmål som ej understiger 55 % möjliggörs en genomsnittlig investeringsnivå under tidsperioden 2022-2036 på 192 mnkr per år (inklusive exploateringsverksamhet, exklusive investeringar för taxefinansierad verksamhet).

I Planeringsdirektivet för 2023 gavs ett uppdrag att se över de finansiella målen vilket är genomfört i och med Budget 2024 med plan för 2025-2027.

Den långsiktiga planeringsperioden är justerad från 10 år till 15 år för att ge bättre planeringsförutsättningar/framförhållning till större investeringsprojekt som för närvarande finns eller kommer att finnas inom bland annat visionsprojekten *Vision 2040 och Bro till bro*. Soliditetsmålet är från och med Budget 2024 ändrad från 65 procent till 55 procent vilket möjliggör förbättrade förutsättningar för att omhänderta behov av underhåll som finns till exempel inom vägar, fastigheter och broar med mera. Det förändrade soliditetsmålet ger även bättre förutsättningar för reinvesteringar och nyinvesteringar i en nivå som bättre möter behovet. Justeringen av soliditeten innebär att kommunen fortsatt bibehåller en god grundekonomi.

I paritet med att soliditeten har justerats har även det finansiella målet om ett genomsnittligt resultat justerats till 35 mnkr i genomsnitt per år under planeringsperioden för åren 2022-2036.

2.3 Kvalitetsmål och kritiska kvalitetsfaktorer

Med utgångspunkt från kommunens och verksamheternas grunduppdrag ska faktorer som är kritiska för kvaliteten identifieras och definieras. Faktorerna är kännetecknen för god kvalitet och effektivitet. Dessa faktorer benämns kvalitetsfaktorer. Kvalitetsfaktorerna sorteras i fyra perspektiv för att bättre beskriva hur de visar kvalitet och effektivitet (målgrupp, ekonomi, medarbetare, verksamhet). Kvalitetsfaktorernas status följs upp tre gånger per år.

Om kvalitetssäkringen för en faktor inte bedöms vara god ska åtgärder vidtas och deras effekter följas upp vid efterföljande rapporteringsperiod.

Varje nämnd fastställer årligen i respektive budget ett antal kvalitetsmål i form av nyckeltal med tillhörande målvärden för kommande år. Kvalitetsmålen följs upp i nämndernas bokslutsrapporter och en sammanställning av nämndernas kvalitetsmål presenteras i kommunfullmäktiges årsbokslut.

Status för kritiska kvalitetsfaktorer och kvalitetsmål ligger till grund för bedömning av god ekonomisk hushållning för Gislaveds kommun vid årsbokslut.

Kritiska kvalitetsfaktorer för kommunfullmäktige 2024:

2.3.1 Målgrupp

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
Möjlighet till delaktighet och inflytande	Förtroende för politiker och medarbetare är grunden för vårt demokratiska uppdrag. Det är viktigt att kommuninvånarna har en grundläggande kunskap kring kommunens beslutsprocess, verksamhet och ekonomi för att bygga förtroende för kommunens arbete, skapa trygghet hos invånarna och acceptans för fattade beslut. Invånarna ska kunna känna sig delaktiga i beslut som berör dem. Samtidigt är det viktigt med tydlighet i vilka frågor och i vilken omfattning möjlighet till inflytande finns. Tilliten bygger på att vi kan hålla vad vi lovar och samtidigt upprätthålla den demokratiska ordningen.
Tillgänglighet och bemötande	Vi ska erbjuda en god kommunal service då det finns ett begränsat utbud av andra leverantörer för våra invånare. Genom positiva serviceupplevelser ökar inte bara förtroendet för kommunen utan även attraktiviteten som plats att bo, leva, besöka och bedriva verksamhet. Alla aspekter av verksamheten, utfört av alla medarbetare, ska syfta till att främja inkluderande samhällsdeltagande för alla invånare på samma villkor. Aktiva steg ska tas för att alla ska känna sig välkomna och göra det lätt att nå oss. Prioriterat är att ge korrekt, tydlig och användbar information som är förståelig för alla och att tillhandahålla kontaktsätt som passar alla med snabb, högkvalitativ respons.
Extern kommunikation	Syftet med vår kommunikation är att skapa värde för medarbete, invånare, näringsliv och besökare samt utgöra en grundläggande del av demokratin. Fokus ligger på att främja delaktighet, tillgänglighet och förtroende, och kommunicera en sann bild av kommunen. Vid eventuella fel eller brister är öppenhet och transparens viktigt. Kommunikationen ska förmedla kunskap om kommunen som plats, organisation och arbetsgivare för att underlätta för invånare, näringsliv, besökare och verksamma i området samt skapa förutsättningar för insyn och inflytande, samt uppmuntra till dialog.

2.3.2 Verksamhet

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
Intern kommunikation	För att stödja medarbetare i deras dagliga arbete ska rätt information levereras i rätt tid, kanal, format och från rätt avsändare. Det ger medarbetarna verktyg och bättre förutsättningar för att göra ett effektivt jobb och möta utmaningar. Genom att skapa dialog, engagemang och delaktighet bygger vi stolthet och lojalitet genom att synliggöra våra verksamheter och medarbetare.
En kultur med fokus på leverans utifrån målgruppens behov	Att leverera tjänster och service av hög kvalitet kräver en kultur som präglas av kundfokus i våra egna leveranser, att vara lyhörd för verksamhetens behov och att ge förutsättningar för, samt säkerställa god ordning och reda samt självorganisering och professionalism som innehåller helhetssyn, utvecklingsfokus och kundfokus.
Personalomsättning	Inköp av konsulter och utköp av personal ska alltid redovisas till berörd nämnd och minimeras genom rätt sorts avtal. Detta även i fall man använder förlängd uppsägningstid. Då utköpen av personal de senaste åren ökat och inköp av konsulter varit hög. Därför ska fortsättningsvis detta redovisas i varje nämnd, vid varje möte.

2.3.3 Medarbetare

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
Rätt bemanning och kompetens	För att kommunen ska kunna leverera god service och nå goda resultat är en av de viktigaste förutsättningarna att kommunkoncernen är bemannad på rätt sätt utifrån rådande förutsättningar och av medarbetare med rätt kompetens. Verksamheterna ska aktivt arbeta med kompetensförsörjningsplanering och söka anpassningar utifrån rekryteringsläget.
Utvecklande arbetsklimat	Medarbetare som trivs på arbetsplatsen och har möjlighet att utvecklas samt känner engagemang är en förutsättning för ett bra genomförande av våra grunduppdrag.

2.3.4 Ekonomi

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
Hög kostnadseffektivitet i verksamheterna	Det är särskilt kritiskt att kommunens resurser används till rätt saker och på ett effektivt sätt.
Prognossäkerhet vid ekonomiska uppföljningar	Ett aktivt arbete med prognossäkerhet ger möjlighet att säkerställa att budgeterade medel kommer i arbete och att kunna vidta åtgärder vid negativ prognos.
Årligen utföra en utanförskapskartläggning på det ofrivilliga utanförskapet.	För att få en tydlig bild av hur utanförskapet i vår kommun ser ut varje år och få bukt med de kostnader och problem. Detta gäller allt utanförskap som är ofrivilligt som gör att man av någon anledning hamnar utanför samhället.

2.4 Utvecklingsmål och uppdrag

Mål och uppdrag är verktyg som används för att styra utvecklingsarbete utifrån kommunens, och dess olika verksamheters grunduppdrag. Ett mål är ett önskvärt resultat, definierat som effekt eller prestation. Målen ska fokusera på resultat som behöver prioriteras i utvecklingsarbetet.

Uppdrag är formulerade av verksamhetens uppdragsgivare och ges till specifik mottagare. Mottagaren besvarar med åtgärder och aktiviteter till uppdragsgivaren.

Status för gällande mål och uppdrag följs upp två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut och ger en bild av genomförda aktiviteter och utvecklingen inom respektive målområde/projekt, men ligger inte till grund för bedömning av god ekonomisk hushållning. Slutdatum för uppdrag sätts när de antas i budgeten och de anses vara färdiga när de återrapporterats till kommunfullmäktige. För mål sätts inga slutdatum utan här avgörs vid varje årlig budgetplanering om gällande mål ska ligga kvar, justeras eller tas bort baserat på bedömning i föregående årsbokslut.

2.4.1 Utvecklingsmål

Mål	Beskrivning	Målområde i kommunplanen	Berörda styrdokument
En trygg kommun	Gislaveds kommun ska sträva efter att skapa förutsättningar för allas möjlighet till goda villkor med trygghet och hälsa. Det är viktigt att barnens och de ungas perspektiv är i fokus i alla verksamheter. Detta gör vi genom trygghetsskapande åtgärder i utomhusmiljöer samt att utveckla mötesplatser/arenor för olika behov, där alla är välkomna. Genom ökade förutsättningar för fysisk aktivitet och meningsfull och aktiv fritid verkar vi för en god hälsa med nolltolerans mot droger och mobbning	<ul style="list-style-type: none"> • En bra kvalitet i välfärden • Ett attraktivt hållbart samhälle 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi för hållbar utveckling
Öka förutsättningarna för kommunens invånare att stärka sina egna resurser och bidra till ett samhälle som stödjer hälsosamma val i vardagen	Den omställning som sker inom hälso- och sjukvården mot nära vård ska skapa förutsättningar för ett preventivt och proaktivt arbete som bemöter och förebygger problem tidigt. Som ett led i omställningen till nära vård behöver Kommunen, i samverkan med regionen och civilsamhället, utveckla det stöd som ges individen för att möjliggöra bästa möjliga hälsa samt ytterst även kunna motverka suicid.	<ul style="list-style-type: none"> • En bra kvalitet i välfärden • Ett attraktivt hållbart samhälle 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi för hållbar utveckling • Strategi för Äldreomsorgen
Främja byggandet av bostäder för olika målgrupper	Att Kommunen utvecklar attraktiva livsmiljöer och bostäder för alla målgrupper är avgörande för att uppnå en positiv befolkningsutveckling. Genom olika boendeformer i hela kommunen skapas attraktivare livsmiljöer för alla. Här är landsbygdsutveckling viktig i hela kommunen. Arbetet med att realisera visionerna <i>Vision Gislaved 2040 - Mötesplatsen vid Nissan</i> och <i>Bro till Bro</i> i Anderstorp ska fortsätta.	<ul style="list-style-type: none"> • En stark tillväxt för vår kommun • En bra kvalitet i välfärden • Ett attraktivt hållbart samhälle 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi för hållbar utveckling • Bostadsförsörjningsprogram
Öka andelen och användandet av förnybara och/eller fossilfria drivmedel och energikällor, samtidigt som ett incitament för bättre energihushållning tas fram för respektive enhet	Att minska klimatpåverkan och koldioxidutsläppen samt öka den förnybara och/eller fossilfria energianvändningen är viktiga åtgärdsområden för att uppnå ett hållbart samhälle. Satsningar på att minska våra energibehov och en ökad energieffektivitet är prioriterade. Samtidigt vill vi öka incitamenten till att få ned energiförbrukning inom verksamheten så att varje enhet sparar på att vara sparsam med sin energi.	<ul style="list-style-type: none"> • En stark tillväxt för vår kommun • Ett attraktivt hållbart samhälle 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi för hållbar utveckling

Stärkt robusthet och klimatsäkring av dricksvattenförsörjningen.	Klimatsäkring och förstärkt skydd av dricksvattenresursen och vattenanläggningar kräver ett förebyggande arbete. Rening och återanvändning av vårt avloppsvatten måste ske på ett långsiktigt hållbart sätt. Skydd av vattentäkter, sanering av förorenad mark, minskning av riskerna för påverkan av utsläpp från transporter och andra verksamheter är avgörande för en långsiktigt hållbar och robust vattenförsörjning.	<ul style="list-style-type: none"> • Ett attraktivt hållbart samhälle 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi för hållbar utveckling • ÖP 16 • VA-Plan
Markägarnas villkor att bruka sin mark enligt svensk tradition ska värnas.	Gislaveds kommun ska skapa förutsättningar för livsmedelsförsörjning och gröna näringar lokalt samt möjliggöra till lokalt deltagande i kommunal upphandling. Att möjliggöra för lokala aktörer inom jordbruk och skogsindustrin är en viktig del för att främja det öppna landskapet och samtidigt stå upp för markägarnas villkor att bruka sin mark enligt svensk tradition.	<ul style="list-style-type: none"> • 	
Förbättrade förutsättningar för näringslivet genom stärkt samverkan och mer konsultativ service	Kommunen ska genomföra en förflyttning i hur vi bedriver vår service gentemot näringslivet mot en mer konsultativ service, där kommunen har förståelse för företagarnas processer och förutsättningar. Detta bidrar till att kontakten med kommunen blir smidig och enkel. På så sätt levererar kommunen ett värde till företagen genom sin service. Kommunen ska också genom samverkan internt och externt stärka förutsättningarna för kompetensförsörjning, etableringar och ett breddat näringsliv. Detta kräver insatser i samarbete och samråd med näringsliv, kommuner samt regionala och statliga aktörer.	<ul style="list-style-type: none"> • En medskapande organisation • En stark tillväxt för vår kommun • En bra kvalitet i välfärden • Ett attraktivt hållbart samhälle 	
Gislaveds kommun bör i alla beslut och genom opinionsbildning verka för att Gislaveds kommun ska vara en varg-fri kommun.	Det är av stor vikt att Gislaved som kommun är tydlig mot både nya invånare som vill bosätta sig i kommunen liksom de som redan bor här, vad det är vi har att erbjuda och vilken framtidsvision vi har. Vargen har inte haft en naturlig plats inom kommunen de senaste årtiondena och ska inte ha det nu heller. De som lever och verkar här ska ha det så tryggt som de alltid har haft utan att gå med en rädsla att boskap och sällskapsdjur kan råka illa ut. I Gislaveds kommun ska man vara trygg oavsett om man bor inne i ett samhälle eller på landsbygden.	<ul style="list-style-type: none"> • 	
Jobba mot en sänkt kommunalskatt.	Om man räknar på ett snitt mot närliggande kommuner ligger Gislaveds kommun för högt skattemässigt. För att öka attraktiviteten behöver Gislaveds kommun jobba mot en sänkt skattesats.	<ul style="list-style-type: none"> • En stark tillväxt för vår kommun 	
Ökade möjligheter till utveckling och delaktighet för alla medarbetare utifrån verksamhetens behov	Faktorer för att lyckas är att stärka medarbetarskapet, ledarskapet och verka för en god samverkan med de fackliga organisationerna. Detta görs bland annat genom att säkerställa en god arbetsmiljö och att möjliggöra interna karriär- och utvecklingsmöjligheter där man ser till kommunen som helhet.	<ul style="list-style-type: none"> • En medskapande organisation • En bra kvalitet i välfärden 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetensförsörjningsstrategi

Kommunalt veto mot vindkraft	I vår kommun ska man känna sig trygg i att stora vindkraftsverk ej byggs i närheten av sin bostad. Därför vill vi att kommunen alltid säger nej och därmed ej lägger ned resurser på utredningar osv som enbart leder till ett nej.	<ul style="list-style-type: none"> • Ett attraktivt hållbart samhälle 	<ul style="list-style-type: none"> •
Vänd befolkningsutvecklingen genom att verka för en ökad inflyttning till kommunen	En växande befolkning innebär ökade skatteunderlag och är en nyckel i kompetensförsörjningen för såväl kommunkoncernens verksamheter som för näringslivet. Därför behöver kommunen verka för ett ökat inflyttande, med särskilt fokus på familjebildande åldrar.	<ul style="list-style-type: none"> • En stark tillväxt för vår kommun • Ett attraktivt hållbart samhälle 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi för hållbar utveckling • Bostadsförsörjningsprogram
Införa ett demokratipaket	Vi vill införa medborgarförslag på prov för att sedan utvärdera, även allmänhetensfrågestund kan provas. E-petitioner kan också vara en lämplig väg att gå, det viktiga är att det demokratiska inflyttandet ökar över mandatperioden.	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> •
Säkerställa detaljplanelagd och färdigställd industri-, handels- och bostadsmark	Det är viktigt att kommunen kan erbjuda färdigställd industri-, handels- och bostadsmark för att möjliggöra för nyetableringar samt för att befintliga företag ska kunna utöka sin verksamhet. Målsättningen är att erbjuda mark i de lägen som efterfrågas samt att synliggöra denna mark för målgrupperna. Detta uppnås bland annat genom att brister identifieras och åtgärdas samt att processen optimeras.	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> •

2.4.2 Uppdrag

Uppdrag till	Uppdrag	Beskrivning	Slutdatum att redovisa uppdrag till Kommunfullmäktige	Målområde i kommunplanen
Kommunstyrelsen, Samhällsutvecklingsnämnden	Färdigställ tre små simanläggningar i Smålandsstenar, Gislaved och Anderstorp för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro.	Gislaveds kommun ska ha de bästa förutsättningarna för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro för alla invånare. För att främja en god folkhälsa, med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp ska under perioden 2025-2030 i anslutning till Hörsjöbadet och Gisleområdet. I Anderstorp ska befintlig anläggning ges ökad livslängd. Dessa ska vara utefter samhällets behov och för att tillgodose simkunnigheten.	2026-12-31	• Ett attraktivt hållbart samhälle
Kommunstyrelsen, Samhällsutvecklingsnämnden	Färdigställ en ny publikhall i Anderstorp för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro.	Gislaveds kommun ska ha de bästa förutsättningarna för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro för alla invånare. För att uppnå detta ska i Anderstorp centrum 2026-2027 en modern publikhall byggas i samverkan med föreningsliv och näringsliv. Hallen ska ha en flexibilitet för att kunna leva upp till publikkapacitet och andra krav för elitidrottsverksamhet, under dagtid även bidra till kommunens kärnuppdrag med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp samt möjliggöra användning till andra ändamål än idrott, till exempel kulturevenemang utifrån de förutsättningar som hallen ger.	2027-12-31	• Ett attraktivt hållbart samhälle
Kommunstyrelsen	Ta bort rätten till heltid och utreda möjligheten att införa Skellefteå-modellen.	I de fall vi ej kan erbjuda en heltidstjänst ska vi ej göra det. För att motverka sämre pension och "kvinnofallor" kan vi istället erbjuda en pensionskompensation. Men är man anställd på heltid ska värde tillföras på heltid. För att vara attraktiv kan Skellefteåmodellen införas.	2024-2027	•
Samtliga kommunalägda bolag och förvaltningar	Anställa samordnare för att säkerställa samordning mellan kommunala enheter och bolag	Detta sker lämpligen genom att kommunkoncernen har tjänstemän likt installationssamordnare som jobbar med samordning av olika arbeten i kommunen som sker både i bolagen och i nämnder.		

3 Planeringsförutsättningar

3.1 Befolkningsutveckling och prognos

Åren 2000-2014 minskade antalet invånare i Gislaveds kommun i stort sett varje år medan invånarantalet i Sverige ökade. När allt fler människor från andra länder började flytta till kommunen under 2014-2017 ökade antalet invånare. Under 2020 vände utvecklingen drastiskt med en stor minskning av antal invånare. Under 2022 minskade kommunens befolkning med totalt 75 invånare, från 29 556 till 29 481. Helårsprognosen spådde 29 357 invånare vid årsslutet.

Både barnafödandet och dödligheten har legat på lägre nivåer än förväntat i befolkningsprognosen och på lägre nivåer jämfört med föregående år. Totalt skedde 10 fler dödsfall än födselar, vilket innebär ett negativt födelsenetto. Den låga dödligheten 2022 har en grundförklaring i en överdödlighet under i synnerhet 2020 till följd av pandemin men även med detta i beaktning är nivåerna lägre än förväntat. Den låga nivån av barnafödelse är en mer oväntad utveckling.

Skillnaderna mellan ut- och inflyttning fortsätter att vara den faktor som har störst påverkan på befolkningsstorleken. Största mängden utflyttningar sker i augusti och september inför terminsstart på högskolor och universitet medan inflyttningen var som störst i juni och juli. Flyttnettot för 2022 var -89 personer eftersom fler flyttat ut från kommunen än vad som flyttat hit. Inrikes var flyttnettot -173, vilket till viss del vägs upp av ett invandringsöverskott på 84 personer.

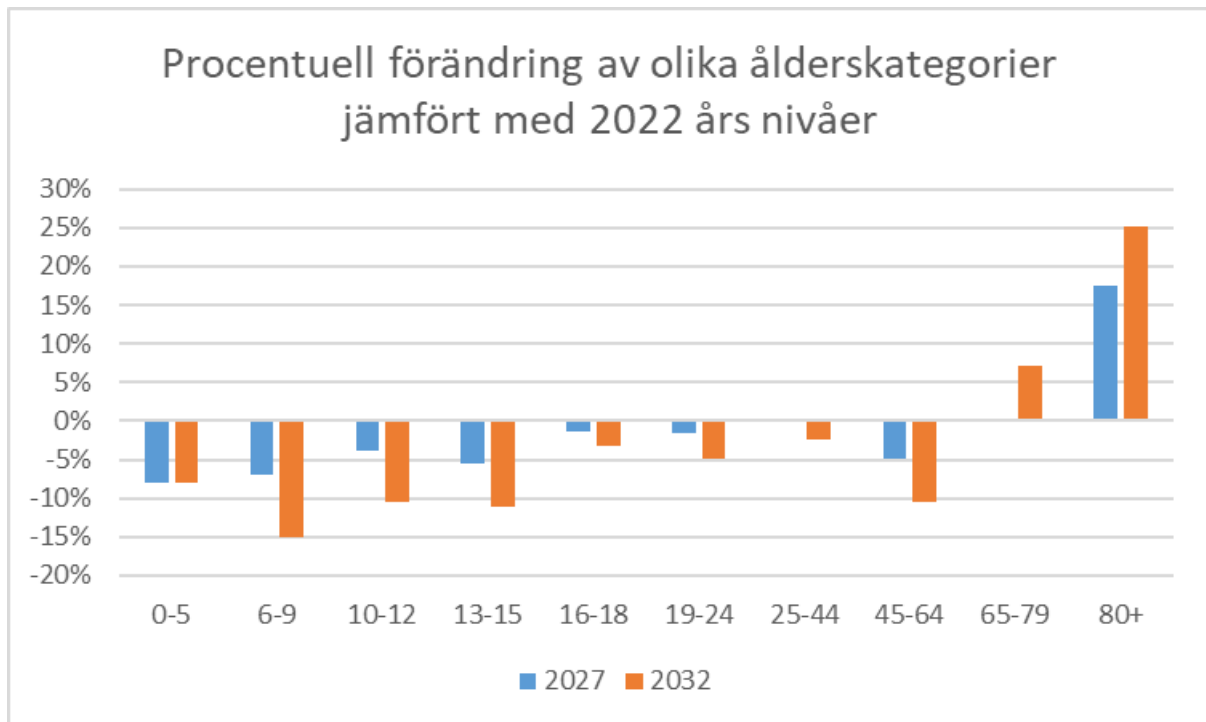
Prognosen i tabellen nedan visar att antalet kommuninvånare förväntas minska i närtid med både en mindre befolkning och även en kraftigare minskning än tidigare förväntat, framförallt de närmaste åren. Utvecklingen av kriget i Ukraina, oförutsedda större händelser i omvärlden, oväntade effekter av coronapandemin och andra så kallade osäkerhetsfaktorer har påverkan på utfallet och därför är prognosen relativt osäker.

Prognos 2023-2027	Utfall 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Inflyttade	1 243	1 300	1 294	1 289	1 283	1 278
Utflyttade	1 394	1 372	1 363	1 355	1 349	1 343
Flyttnetto	-151	-72	-69	-66	-66	-65
Födda	295	276	270	265	265	266
Döda	258	295	296	297	297	298
Födelsenetto	37	-19	-25	-32	-32	-32
Folkmängd	29 556	29 444	29 375	29 312	29 254	29 201
Utveckling	-79	-91	-94	-98	-98	-97

Antalet äldre ökar

Oavsett utfall för det totala invånarantalet kommer åldersgruppen 80 år och äldre att fortsätta öka under åren fram till 2026 och vidare till 2031. Detta särskilt för åldersgrupperna 80-84 år och 95 år och äldre. Samtliga barngrupper förväntas minska, i olika omfattning, likväl som antalet människor i arbetsför ålder till och med 64 års ålder.

Befolkningens sammansättning framöver kommer påverka både den kommunala ekonomin och den lokala arbetsmarknaden. Med ett minskande antal i yrkesverksam ålder minskar intäkterna från skattemedel, samtidigt som en förändring av andelen i åldrar utanför arbetsmarknaden påverkar efterfrågan på välfärdstjänster som skola, särskilda bostäder, barnomsorg och äldreomsorg. Både för kommunen och den lokala arbetsmarknaden i stort kommer det också innebära att det blir svårare att hitta rätt kompetens till tjänster, vilket hämmar tillväxten i den ekonomiska utvecklingen och försämrar kommunens möjligheter att bedriva ändamålsenlig service.

Sammantaget kommer den demografiska utvecklingen att kräva tydliga politiska prioriteringar och ytterligare anpassningar av verksamheterna med bland annat förändrade arbetsätt och ökad samverkan mellan kommunens verksamheter och andra närliggande kommuner. Det förebyggande folkhälsoarbetet och samverkan med regionen kring regional och kommunal primärvård är ytterligare prioriterade områden som behöver stärkas och utvecklas ännu mer för att Gislaveds kommun ska klara demografiutvecklingen.

3.2 Ekonomiska förutsättningar

3.2.1 Bokslut 2022

Nämnd, tkr	Nettokostnad	Resultat
Barn- och utbildningsnämnden	814,4	-5,3
Bygg- och miljönämnden	15,4	2,5
Fastighets- och servicenämnden	25,6	-4,1
Fritid- och folkhälsonämnden	52,2	1,1
Kommunstyrelsen	178,7	10,7
Kulturnämnden	35,6	2,2
Räddningsnämnden	35,8	-1,1
Socialnämnden	654,4	-26,7
Tekniska nämnden	47,2	-2,9
Överförmyndarnämnden	3,5	0,3
Totalt	1 862,8	-23,3

3.2.2 Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling

Nedanstående text är hämtad från MakroNytt 2/2023, SKR

Global ekonomi präglas fortsatt av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Bakgrunden är, som bekant, de störningar som rubbat utbud och efterfrågan, där pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och expansiv ekonomisk politik mynnat ut i den exceptionella inflationsutveckling som utspelat sig sedan början av 2022. Utgången väntas ge två år av svagare global tillväxt. Den ekonomiska politiken, och penningpolitiken i synnerhet, har lagts om för att få kontroll över inflationen. Vad som förvånar är att arbetsmarknaderna ännu står så starka. I likhet med omvärlden har även svensk arbetsmarknad visat sig motståndskraftig, men vår bedömning är att den lägre efterfrågan (BNP) i år kommer att leda till en avmattning på arbetsmarknaden framöver. Efterfrågan tar fart igen under 2024 då inflationen sjunker tillbaka till målnivåer och centralbankerna anpassar politiken med att inleda en följd av räntesänkningar. Fortfarande går det dock inte att utesluta att sysselsättningsgraden blir fortsatt hög, vilket håller emot en försvagning. Utvecklingen för svensk inflation tyder på ett bredare och mer varaktigt förlopp än i våra tidigare prognoser. För kommuner och regioner spiller den starka arbetsmarknaden på kort sikt över i ett starkare skatteunderlag. I reala termer har bilden dock inte förändrats, sektorns köpkraft faller i år och blir mycket svag nästa år.

Indikatorer som kommit under sommaren pekar i samma riktning. BNP-indikatorn för andra kvartalet visar på en mycket svag BNP-utveckling under våren. Indikatorer för hushållens konsumtion pekar på en oförändrad utveckling på en relativt svag nivå. Dessutom, verkar konjunkturen i vår nära omvärld, särskilt Tyskland, bli allt svagare vilket kommer att ha en inbromsande effekt på exporten. Sammantaget minskar svensk BNP-utveckling med minus 0,6 procent i år, något högre än prognosen i våras beaktat det starka utfallet för första kvartalet i år.

Tabell 1. Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring respektive procent om inte annat anges.

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026
BNP, volym, kalenderkorrigerad	2,8	-0,6	1,2	3,4	2,4
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	2,3	2,4	-0,7	1,7	1,7
Lönesumma	6,4	5,2	3,8	5,1	5,1
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	2,7	4,5	3,4	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,9	3,8	3,4	3,3
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	7,5	7,8	9,1	8,8	7,8
Inflation, KPIF	7,7	6,0	2,0	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,4	8,5	2,8	1,4	1,8
Styrränta, värde vid slutet av året	2,5	4,0	2,5	2,0	1,8

Källor: Macrobond, Statistiska centralbyrån, och Sveriges Kommuner och Regioner.

Anm.: Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar.

Sommarens inflationsutfall påminner ändå om att inflationen fortfarande är oroväckande hög, betydligt högre än Riksbankens inflationsmål, och visar dessutom tecken på att vara mer seglivad än vi förutsåg i våras. Därför bedömer vi att Riksbanken kommer att behöva höja räntan ytterligare i år och att räntetoppen kommer att bestå något längre in i 2024 innan räntesänkningarna påbörjas under andra kvartalet.

Skatteunderlaget växer snabbt i nominella termer under perioden 2023–2026, i genomsnitt med 4,6 procent per år. Den genomsnittliga ökningen under de senaste tio åren (perioden 2013–2022) var 4,1 procent. Trots den goda nominella utvecklingen så faller köpkraften, dvs det reala skatteunderlaget, med 2 procent i år och beräknas vara oförändrat nästa år för att därefter öka igen. I reala termer växer skatteunderlaget med 1,3 procent per år 2023–2026, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,6 procent. Trots den nominella uppväxlingen urholkas alltså kommunsektorns köpkraft drastiskt. Förutom att priser och löner stiger och därigenom påverkar kommuner och regioners kostnader för verksamheten så ökar pensionskostnaderna. Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld som påverkar resultaten negativt, men även det nya pensionsavtalet för sektorn påverkar.

Tabell 2. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026
Faktiskt skatteunderlag	5,7	4,9	3,8	5,0	4,8
Regelförändringar*	-0,5	0,2	0,0	0,0	0,0
Underliggande skatteunderlag	6,2	4,7	3,8	5,0	4,8
Prisutveckling	4,4	6,9	3,7	0,3	2,2
Realt skatteunderlag	1,7	-2,0	0,1	4,7	2,5

Källor: Skatteverket och Sveriges KR.

*Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.

3.2.3 Förutsättningar

- Skatteunderlaget för år 2024 är beräknat utifrån kommunens befolkningsprognos vilket innebär 29 296 invånare år 2024 för att sjunka till 29 201 år 2027.
- Skattesatsen är 21,99 kronor för hela planperioden.
- Utgångsläget för ramar 2024 är 2023 års nivå.
- Inflations- och löneuppräknings finns med i beräkningen och är baserad på SKR:s antaganden.
- Hänsyn tagen till demografi avseende utbildningsnämnden, socialnämnden samt kommunstyrelsen.
- Löneökningar för fast personal är kompenserad till nämnderna.
- Kapitalkostnader budgeteras centralt (ej VA, fastighet och service) och kompenseras två gånger/år i samband med delårsbokslut och årsbokslut.
- Gislaveds kommunkoncerns totala låneskuld inklusive borgensåtagande får under planperioden 2024-2027 uppgå till maximalt 1 600 mnkr. Gislaveds kommun har rätt att uppta nya lån för 950 mnkr under planperioden. Delegation medges teckna dessa lån.
- Kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2024. Delegation medges teckna dessa lån.

3.2.4 Finansiell analys**Modell för finansiell analys**

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (KFi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen av lång- respektive kortfristig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

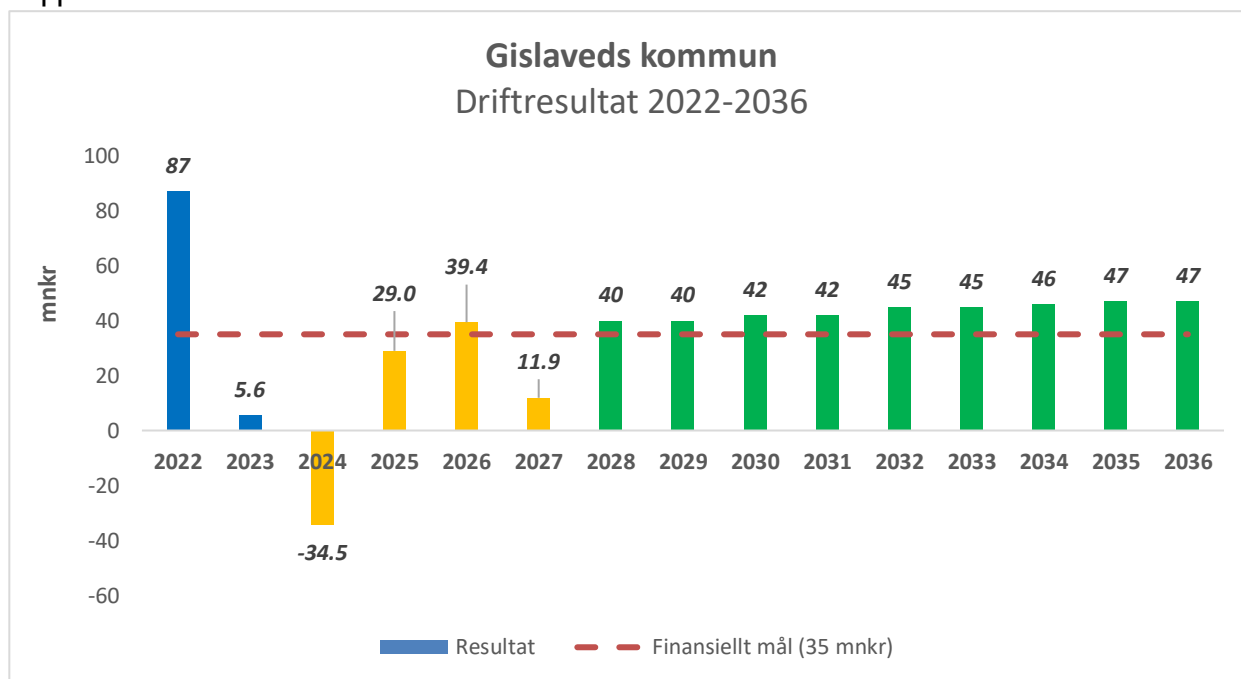
Resultat

Kommunens driftsresultat

Det första finansiella målet, årets resultat ska i genomsnitt ska uppgå till minst 35 mnkr per år för perioden 2022-2036, är satt för att styra kommunens investeringsnivå för samma period. Det innebär att årsresultaten kan och kommer att variera mellan åren.

Budgeterat resultat för 2023 är +25,6 mnkr och prognostiserat resultat i delårsrapporten 2023 per augusti månad visar +5,8 mnkr vilket innebär en preliminär budgetavvikelse för 2023 på minus 19,8 mnkr. Budgeterat resultat för 2024 är minus 34,7 mnkr. Budgeterat resultat för perioden 2024-2027 är i genomsnitt +6,0 mnkr. Eftersom de budgeterade resultaten understiger det finansiella målet på kort sikt kommer det att ställa krav på högre resultat för perioden efter 2027 för att det finansiella målet resultat ska uppfyllas med 35 mnkr i genomsnitt per år.

Utmaningen för planeringsperioden 2024-2027, men även perioden 2028-2036 som är kopplad till de finansiella målen är att anpassa verksamheten så att de finansiella målen uppnås för perioden 2022-2036. Utifrån budget och plan 2024-2027 samt övergripande målsättning för perioden fram till år 2036 kommer de finansiella målen för resultatet att uppnås.

Ytterligare en viktig förutsättning, som påverkar resultatet indirekt, är att investeringsnivån för åren 2024-2027 uppgår till maximalt 325 mnkr i genomsnitt per år för perioden samt för perioden 2028-2036 till maximalt 141 mnkr i genomsnitt per år (inklusive exploateringsverksamhet, exklusive taxefinansierad verksamhet). Totalt för planeringsperioden 2022-2036 är det möjligt för kommunen att investera i genomsnitt 192

mnkr per år (inklusive exploateringsverksamhet, exkl. taxefinansierad verksamhet).

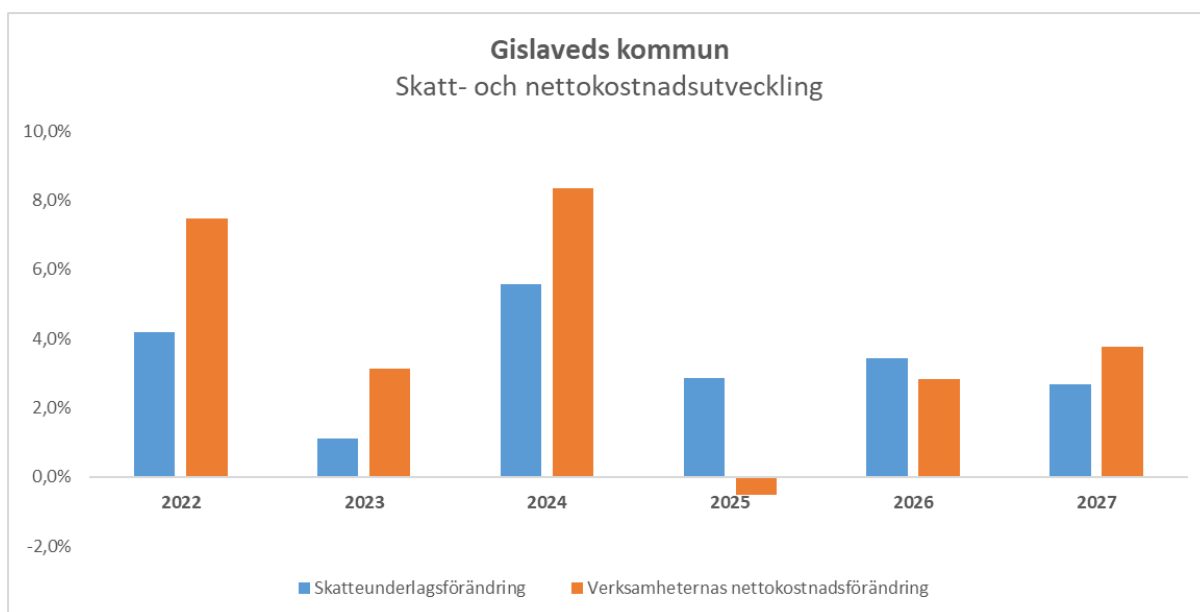
I underlaget för budget 2024 och plan 2025-2027 ingår en oförändrad skattesats med 21,99 procent.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunalekonomisk utjämning samt generella statsbidrag beräknas öka med 2,8 procent i genomsnitt per år för åren 2022-2027. Variationen mellan enskilda år, undantaget 2024 där regeringen skjuter till medel till kommuner och regioner via höstpropositionen, är mellan 1,1 till 4,2 procent vilket beror på befolknings- och skatteunderlagsökning. Ur ett ekonomiskt perspektiv är det mycket viktigt att nettokostnaderna för verksamheten inte ökar mer än skatteintäkterna. Diagrammet nedan visar förändringen mellan respektive år av nettokostnaden respektive skatteintäkter för perioden 2022 till 2027.

Perioden 2022-2024 präglades initialt av påverkan från covid-19 pandemin och därefter av en historiskt hög prisutveckling vilket medför en negativ real tillväxt av kommunens ekonomi även att skatteintäkterna nominellt har och beräknas att ha en god tillväxt. För perioden 2025-2027 förväntas en normaliserad nivå där verksamhetens kostnadsutveckling är i nivå med skatteintäkternas utveckling.

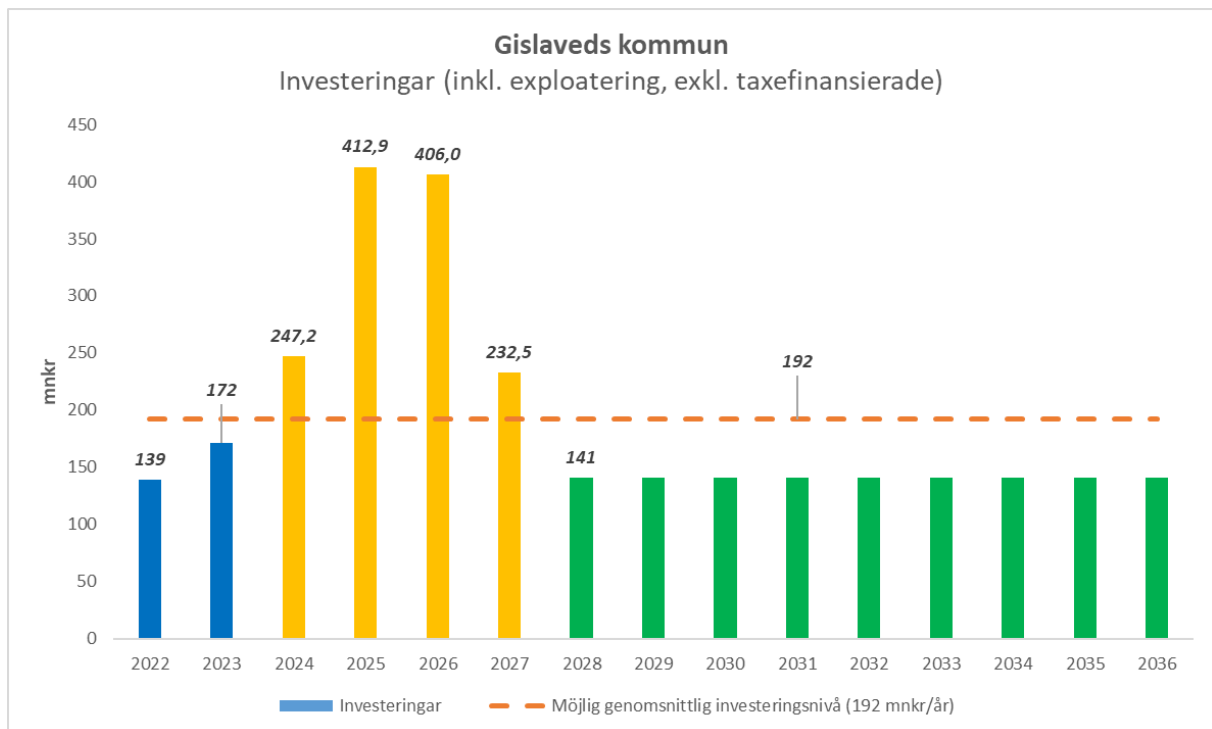
Det är av mycket stor vikt att bevaka och aktivt arbeta med verksamhetens nettokostnadsutveckling så att dessa inte överstiger utvecklingen av skatter, generella statsbidrag och utjämning. I annat fall behöver kommunen göra anpassningar för att kommunens finansiella mål ska vara möjliga att uppnå/bibehållas.

Investeringsnivån

Diagrammet nedan visar en möjlig genomsnittlig investeringsnivå på 192 mnkr för perioden 2022–2036 (inklusive exploateringsverksamheten, exklusive taxefinansierad verksamhet). Det är en möjlig nivå förutsatt att resultatmålet uppnås. Investeringsnivå för perioden 2022–2036 innebär att soliditeten för samma period kommer att uppgå till i genomsnitt 55 procent vilket är i nivå med det finansiella målet.

Eftersom investeringsnivån är högre än genomsnittet under åren 2024 till 2027 måste investeringsnivån därefter ligga på en lägre nivå för att kommunens grundekonomi ska bibehållas på en godtagbar nivå. I investeringsplanen finns investeringsobjekt markerade med X vilket innebär att åtgärdsval inte är genomförda och därmed är det i nuläget inte möjligt att bedöma investeringskostnaderna.

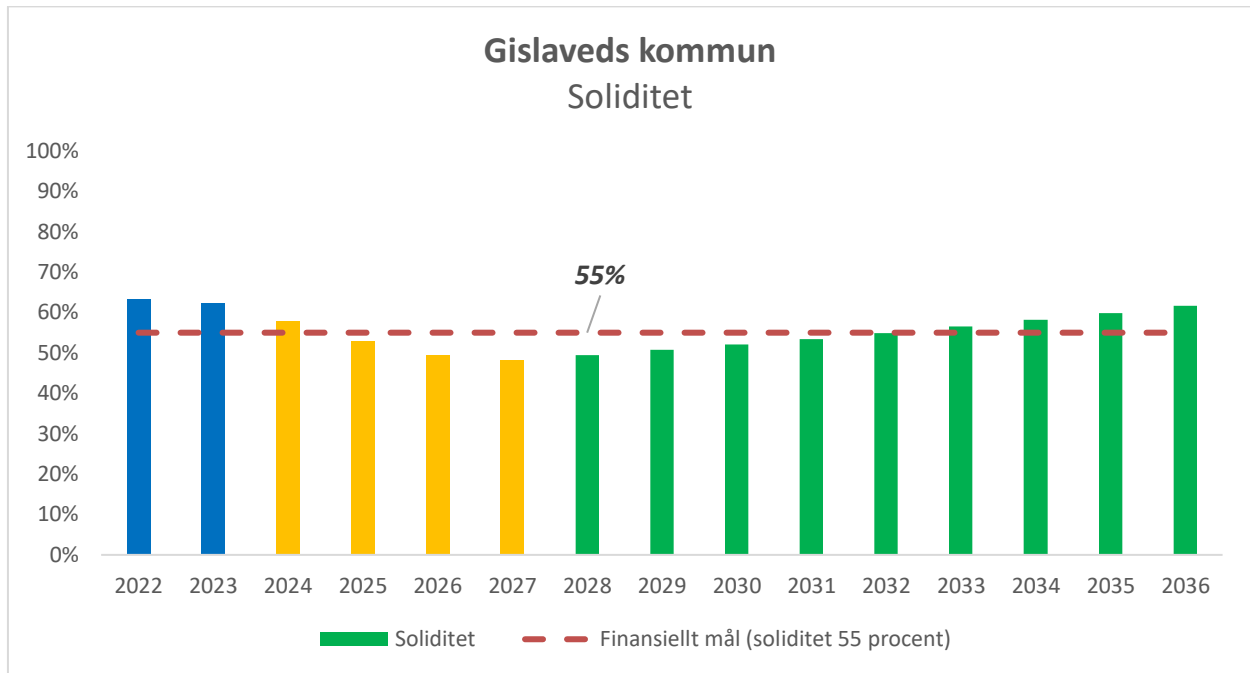

Kapacitet

Soliditet

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme, som visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsatt är kommunen.

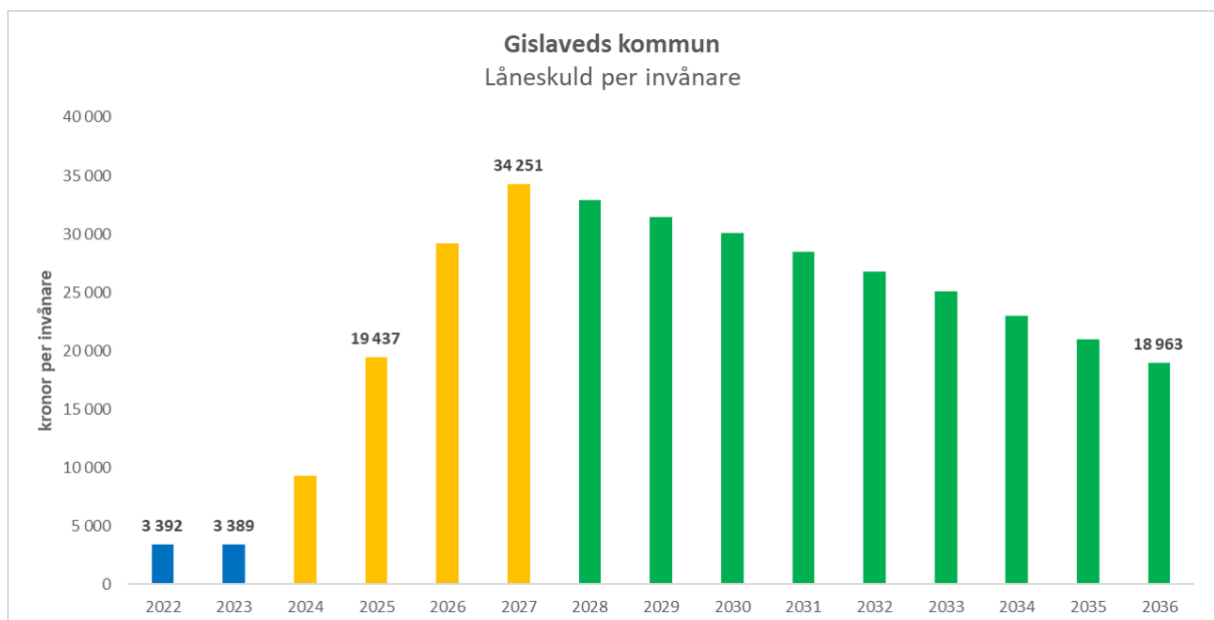
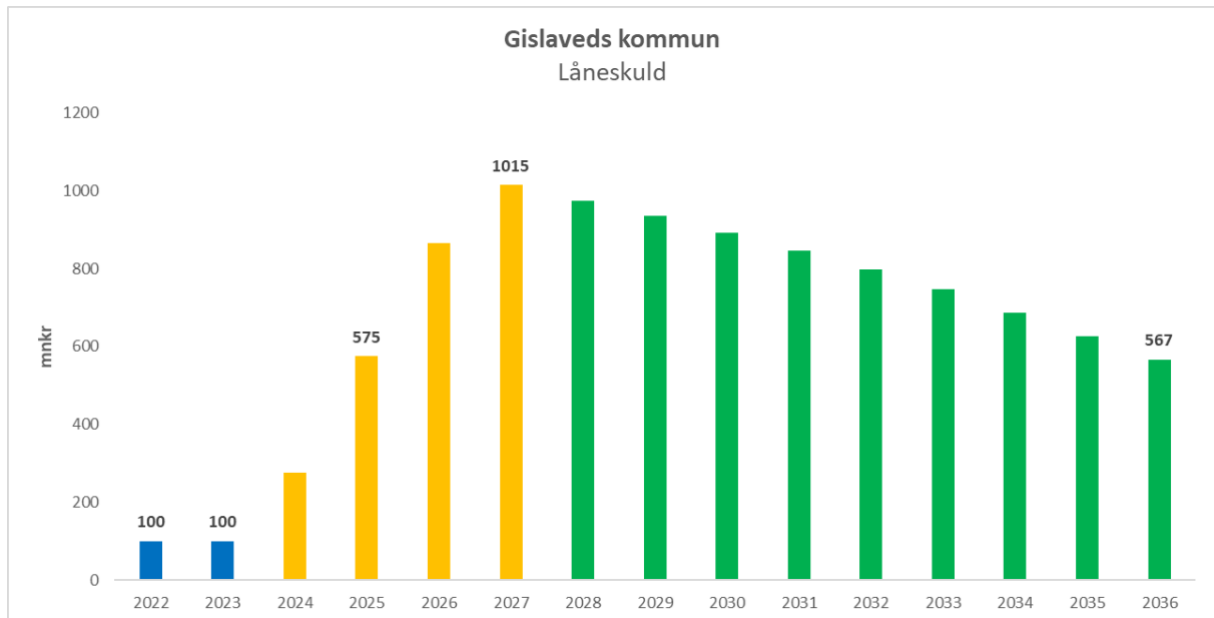
Två faktorer påverkar soliditetens utveckling: dels det årliga resultatet, dels värdet av tillgångarna. För en oförändrad soliditet måste det egna kapitalet öka i samma takt som tillgångarnas värde.

Det andra finansiella målet – att kommunens soliditet ska uppgå till i genomsnitt minst 55 procent per år exklusive pensionsåtaganden – uppnås för perioden 2022–2036 förutsatt att investeringsnivån under perioden inte ligger över 192 mnkr i genomsnitt per (inklusive exploateringsverksamhet, exklusive taxefinansierade investeringar) samt att resultatmålet 35 mnkr i genomsnitt per år uppnås.

Skuldsättning

Under nuvarande förutsättningar och under förutsättning att de finansiella målen uppnås, kommer kommunens lånebehov under perioden 2022–2027 att uppgå till cirka 1 000 mnkr och den totala låneskulden beräknas till cirka 1 100 mnkr vid utgången av 2027. I slutet av planeringsperioden beräknas låneskulden vara cirka 560 mnkr. Skuldsättningen per kommuninvånare beräknas vara cirka 34 200 kr år 2027 och i slutet av planeringsperioden cirka 19 000 kr per invånare. Nivån av skuldsättning är en större förändring mot tidigare och är en följd av förändringen av kommunens finansiella mål vilket ger en större möjlighet att möta behoven som finns i kommunen för underhåll och investeringar. Låneskuldens storlek utgör inget problem så länge de finansiella målen uppnås.

Befolkningsprognosen sträcker sig enbart till år 2031 därefter är det antaget samma befolkningsmängd fram till år 2036.

Risk

Likviditet

Kassalikviditet är ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. I ett vinstdrivande företag bör den uppgå till minst 100 procent av de kortfristiga skulderna, men för kommuner brukar den röra sig runt 70–80 procent. För Gislaveds kommun är kassalikviditeten god under hela perioden. Kommunen har en outnyttjad checkräkningskrediten på upp till 50 mnkr som är möjlig att använda vid behov. Kommunen planerar för en god likviditet, och har dessutom möjligheter att förstärka den ytterligare om det skulle behövas.

Finansiell risk

Kommunen kommer att öka skuldsättningen. Nya lån kommer att upptas de kommande åren vilket innebär att den finansiella risken ökar men bedöms vara på en medelnivå och omhändertas via kommunens finansiella mål.

Pensionsåtagande

Pensionskostnaden beräknas öka från cirka 190 mnr år 2023 till cirka 240 mnr år 2024 vilket är en följd av att pensionskostnader värdesäkras med prisbasbeloppet vilket har höjts kraftigt som i sin tur är en följd av den historiskt höga inflationen. Från och med 2025 och framåt beräknas pensionskostnaderna att sänkas vilket är under förutsättning att inflationsmålet om 2 procent uppnås. För år 2027 beräknas pensionskostnaderna vara cirka 155 mnr.

Den totala pensionsskulden beräknas till 557 mnr år 2027 vilket innebär en sänkning i förhållande till år 2022 då skulden var 602 mnr. Denna skuld är beaktad vid antagande av de finansiella målen och skulden kommer att hanteras förutsatt att de finansiella målen uppnås.

Befolkningsförändring

De skatteintäkter som ingår i budgeten har beräknats utifrån förutsättningen att invånarantalet under perioden 2024–2027 kommer att sjunka med cirka 100 personer enligt kommunens befolkningsprognos.

Ett minskat invånarantal innebär sänkta skatteintäkter, men samtidigt sänkta kostnader. Det finns dock inget direkt samband mellan sänkta skatteintäkter och sänkta kostnader, vilket innebär att de i budget och planering ingående kostnadsnivåerna löpande måste analyseras och anpassas för att det inte ska uppkomma en ekonomisk obalans.

Kontroll**Balanskrav, resultatreserv**

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha en ekonomi i balans; bortsett från realisationsvinster måste intäkterna vara större än kostnaderna. Det krävs ett positivt resultat för att kunna säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar.

Gislaveds kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000. Kommunen har också utnyttjat möjligheten att avsätta tidigare års överskott i en resultatreserv för att kunna jämna ut svängningar i intäktsnivåer mellan olika år och skapa en buffert för perioder av lågkonjunktur.

För 2024 planeras det för att kunna använda resultatutjämningsreserven samt att hänvisa till synnerliga skäl med anledning av inflationen bland annat markant påverkar budgeterad kostnadsnivå för pensionskostnader jämfört med tidigare år.

Måluppfyllelse

Kommunens struktur för uppföljning av ekonomi och verksamhet ger goda förutsättningar till kontroll. Arbetet med att följa fastlagda mål är ett viktigt led i kontrollarbetet.

Avslutande kommentarer

Budgeten för Gislaveds kommun är upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomisk hushållning. Kommunen beräknas för perioden 2022-2036 uppfylla de

finansiella mål som är antagna för Gislaveds kommun. Budgeten för 2024 som enskilt år är dock mycket utmanande för alla kommuner och regioner i Sverige att balansera. För Gislaveds kommun kommer det inte vara möjligt att balansera budgeten för år 2024. Kommunen kommer därför att hänvisa till reglerna för användande av resultatutjämningsreserven samt synnerliga skäl.

För att kunna uppfylla de finansiella målen krävs en god ekonomi- och verksamhetsstyrning med fokus på skatteintäkter, investeringsvolym, befolkningstillväxt, volymtillväxt samt kvalitetsnivåer inom verksamheterna.

Denna budget som avser planeringsperioden 2024-2027 visar en tydlig bild av att den höga inflationen slår hårt mot Gislaveds kommuns ekonomi. Parallellt behöver det även finnas en långsiktig planering och genomförandeförmåga som går bortom de närmaste åren för att kommunen ska vara redo med en så intakt verksamhet som möjligt när konjunkturen vänder. Kommunen är även en aktör för att i möjligaste mån lindra de negativa följdverkningarna på grund av inflationen för kommunens invånare och näringsliv.

4 Budget 2024

Övergripande driftsbudget 2024 med plan 2025-2027

Nämnd, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Bygg- och miljönämnden	-8,8	-8,8	-8,8	-8,8
Kommunstyrelsen	-208,2	-210,0	-209,9	-209,6
Räddningsnämnden	-39,4	-39,4	-39,4	-39,4
Samhällsutvecklingsnämnden	-186,9	-206,9	-206,9	-206,9
Socialnämnden	-720,6	-702,9	-703,5	-700,0
Utbildningsnämnden	-812,0	-797,0	-791,3	-81,0
Överförmyndarnämnden	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Kommungemensamt effektiviseringskrav	20,0			
Förändrade kostnader lokaler	-12,9	-13,8	-26,2	-53,1
Löneuppräknig	-64,1	-128,3	-190,8	-254,5
Pensioner	-238,8	-157,9	-146,4	-154,6
Kollektivavtalad pension (KP)	133,2	135,5	139,9	144,5
Återlagda kapitalkostnader	80	80	80	80
Avskrivningar	-130	-130	-130	-130
Summa nämnder	-2 192,2	-2 181,1	-2 234,7	-2 314,9
Skatteintäkter och utjämningsystem	2 137,4	2 200,9	2 271,6	2 333,4
Preliminärt höstpropositionen	23,0	21,4	27,0	27
Finansiella intäkter	3,1	3,1	3,1	3,1
Finansiella kostnader	-5,8	-15,3	-27,7	-36,7
Summa finansiering	2 157,7	2 210,1	2 274,1	2 326,8
ÅRETS RESULTAT	-34,5	29,0	39,4	11,9

Genomsnittligt resultat 2024-2027	11,5
--	------

*Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna flyttar pengar från Samhällsutvecklingsnämnden till Utbildningsnämnden och Socialnämnden. Effektiviseringen på Samhällsutvecklingsnämnden får inte påverka förebyggande verksamhet för barn och unga-vuxna.

Kommungemensamt effektiviseringskrav:

Det kommungemensamma effektiviseringskravet är ett gemensamt arbete för alla nämnder att gemensamt under 2024 sänka sina nettokostnader med 20 mnkr. Kommunstyrelsen har i uppdrag från kommunfullmäktige att verkställa fördelningen mellan nämnderna av det kommungemensamma effektiviseringskravet. Kommunfullmäktige bemyndigar även kommunstyrelsen efter samråd med nämnderna att fatta beslut om den slutliga fördelningen av det kommungemensamma effektiviseringskravet. Återrapportering av slutliga fördelning görs till kommunfullmäktige i uppföljning I 2024. Det kommungemensamma effektiviseringskravet kan från och med budget 2025 användas som ett reformutrymme inom

Förändringar under planperioden 2025-2027:

Förändring av statsbidrag enligt höstpropositionen 2023 är inte fördelade. Riksdagen beslutar i december. Tidigare statsbidrag som inte fördelades i planeringsdirektiv 2023 har fördelats ut på nämnderna.

Utbildningsnämndens ram sänks fram till och med år 2027 med totalt 21 mnkr på grund av demografiförändringar och förändringar av statsbidrag.

Socialnämndens ram sänks på grund av minskade statsbidrag för 2025-2027 med 7,7 mnkr och ökade demografi förändringar ger tillskott med 1,8 mnkr.

Driftbudgetram 2024

Nämnd, Mnkr	Budget 2023	Inflations-kompensation	Avtal-23+24	Demografi	Förändring statsbidrag	Politiska beslut övrigt	Budget 2024
Bygg- och miljönämnden	-8,6	0,0	-0,2				-8,8
Kommunstyrelsen	-202,8	-0,9	-1,4	0,1		-3,2	-208,2
Räddningsnämnden	-36,7	-0,2	-0,5			-2,0	-39,4
Samhällsutvecklingsnämnden	-203,9	-1,7	-1,3			20,0	-186,9
Socialnämnden	-684,2	-4,7	-4,9	-0,8	-8,3	-17,7	-720,6
Utbildningsnämnden	-795,1	-4,6	-5,3	3,0	0,0	-10,0	-812,0
Överförmyndarnämnden	-3,8						-3,8
Löneöversyn			-64,1				-64,1
Ökade lokalkostnader						-12,9	-12,9
Kommungemensamt effektiviseringskrav						20,0	20,0
Totalt	-1 935,1	-12,1	-77,6	2,3	-8,3	-5,8	-2 036,7

- I Sverigedemokraterna och Kristdemokraternas budget får Samhällsutvecklingsnämnden ett villkorat effektiviseringskrav på 20 mnkr. Dessa fördelas lika mellan Socialnämnden och Utbildningsnämnden.
- Bygg- och miljönämndens inflationskompensation har satts till 0 (noll) eftersom nämnden inte råder själva över avgiftsnivåer/intäkter. Eftersom nämndens intäkter överstiger övriga kostnaderna hade de i annat fall fått ett ”dolt besparingskrav”.
- I beräkningen av räddningsnämndens inflationskompensation är intäkter från Gnosjö kommun exkluderade. I annat fall hade nämnden fått ett ”dolt besparingskrav” eftersom intäkterna i så fall överstiger övriga kostnader.
- Socialnämnden tillförs 0,8 mnkr som följd av kommunens kompensation i utjämningsystemet för LSS. 7,6 mnkr har tillförts nämnden (stöd till äldreomsorgen pga Covid- engångseffekt 2024.)
- Utbildningsnämnden har fått minskad ram med 15 tkr pga av förändring av

statsbidrag.

- Löneöversyn och ökade lokalkostnader är inte fördelad per nämnd. Det görs som teknisk justering.

Förklaring till kolumnen "politiska beslut"

- Effektiviseringskravet på 1 % per nämnd har tagits bort och ersatts med ett kommungemensamt effektiviseringskrav på motsvarande belopp, 20,0 mnkr.
- Socialnämnden får utökad ram på 8,0 mnkr för att leva upp till kravet på 11 timmars dygnsvila.
- Räddningsnämnden får utökad ram med 2,0 mnkr för att klara kravet på 11 timmars dygnsvila.
- Kommunstyrelsen får utökad ram för 2024 med 3,0 mnkr för ett kommungemensamt firande av Gislaveds kommun 50 år. 5 mnkr flyttas från investering till driften pga förändrade redovisningsregler. Revisionen får tillskott på 0,125 mkr för 2024.
- En budgetflytt från socialnämnden till kommunstyrelsen avseende övertagande av personal från och med augusti 2023 kompenseras med helårseffekt 313 tkr.
- Ökade kostnader i samband med hyresökningar som kompenseras nämnderna på 12,9 mnkr.

Investeringar, skattefinansierad verksamhet

Nämnd, mnkr	Investeringsbudget 2024	Investeringsbudget 2025	Investeringsbudget 2026	Investeringsbudget 2027
Bygg- och miljönämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	134,9	235,9	222,8	119,5
<i>Varav: särskilda satsningar</i>				
Räddningsnämnden	3,2	4,0	4,3	3,2
Samhällsutvecklingsnämnden	75,1	106,2	91,5	58,1
<i>Varav: särskilda satsningar</i>				
Socialnämnden	2,1	2,1	2,7	2,7
Utbildningsnämnden	4,9	6,0	2,0	2,0
Inflationsuppräknig		6,3	14,0	13,2
Totalt, skattefinansierade investeringar	220,2	360,5	337,2	198,6

Investeringar taxefinansierad verksamhet

Nämnd/styrelse, mnkr	Investeringsbudget 2024	Investeringsbudget 2025	Investeringsbudget 2026	Investeringsbudget 2027
Samhällsutvecklingsnämnden	44,0	44,0	44,0	44,0
<i>varav exploatering</i>	19,1	18,0	17,5	11,5

Exploateringsbudget

Nämnd, mnkr	Ack tom 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Nöbbele industriområde, Refetele		31,5	2,0	-1,0	-0,2
Stötabo industriområde, Anderstorp		2,0	1,5	37,0	20,5
Smålandia 2.0, Gislaved		15,1	24,0	12,7	-3,3
Södra industriområdet, Smålandsstenar		-14,5	23,3	23,5	31,5
Haghult/Tillbo, Smålandsstenar		12,0	19,6	14,1	-3,2
Bostäder, norr om Hestra torg, Hestra	x				
Vision 2040, Gislaved	x				
Bro till bro, Anderstorp	x				
Totalt exploateringsverksamhet		46,1	70,4	86,3	45,4
<i>Varav VA inom exploateringsverksamheten</i>		-19,1	-18,0	-17,5	-11,5
Totalt, exploateringsprojekt, exkl VA		27,0	52,4	68,8	33,9

Investeringar och exploateringar under 2024-2027

Nämnd, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Skattefinansierad verksamhet	220,2	360,5	337,2	198,6
Taxefinansierad verksamhet	44,0	44,0	44,0	44,0
Exploateringsverksamhet	27,0	52,4	68,8	33,9
Totalt	291,3	456,9	450,0	276,4

Investeringar, särskilda satsningar

Fastighet/objekt, mnkr	Total budget särskilda satsningar	Investerings -budget 2024	Investerings -budget 2025	Investerings -budget 2026	Investerings -budget 2027
It hård motorväg		13,2	18,1	10,8	10,8
Utbyggnad grundskola, Anderstorp		17	39		
Gullviveskolan, Gislaved 4-6 med idrottshall	x	3	0	0	0
Ny simhall, Gislaved		8	108	162	63
Ny publikhall, Anderstorp	x		2	0	0
Haghultsleden, Smålandsstenar		25	15	5	
Gislaved 2040, Mötesplats Centrum 2/3 och Nissan Mårtensgatan/Nissan (tom 2026)	x				
Förskolor Gislaved, Burseryd, Hestra och Anderstorp		47,2	16,3		
Götgatsbron, Anderstorp		6			
Nöbbele industriområde, Reftele		18,4	2,0	-1	-0,2
Hestra torg					3,0
Totalt särskilda satsningar		150,4	198,2	176,7	76,2

Särskilda satsningar exkl VA.

I investeringsplanen finns investeringsobjekt markerade med X vilket innebär att åtgärdsval inte är genomförda och därmed är det inte möjligt att bedöma investeringskostnaderna för tillfället. Kostnader för förstudie, projektering mm är utlagt år 1.

Resultatbudget

Resultatbudget, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Verksamhetens nettokostnader I	-2 192,2	-2 181,5	-2 234,7	-2 314,9
varav pensioner	-238,8	-157,9	-146,4	-154,6
varav avskrivningar	-130	-130	-130	-130
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	2 160,4	2 222,3	2 298,6	2 360,4
Finansiella intäkter	3,1	3,1	3,1	3,1
Finansiella kostnader	-5,8	-15,3	-27,7	-36,7
Årets resultat	-34,5	29,0	39,4	11,9

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Löpande verksamhet				
Årets resultat	-34,5	29,0	39,4	-11,9
Avskrivningar	130	130	130	130
Kassaflöde från den löpande verksamheten	95,5	159,0	169,4	141,9
Investeringsverksamhet				
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	-264,2	-404,5	-381,2	-242,6
Exploateringsverksamhet	-27	-52,4	-68,8	-33,9
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-291,3	-456,9	-450,0	-276,4
Finansieringsverksamhet				
Nyupptagna lån	175	300	290	150
Amortering av skuld				
Medel från finansieringsverksamheten	175	300	290	150
Årets kassaflöde				
Likvida medel vid årets början	114,9	94,1	96,3	105,6
Likvida medel vid årets slut	94,1	96,3	105,6	121,1,4
Förändring av likvida medel	-20,8	2,1	9,4	15,5

Balansbudget

Balansbudget, mnkr	2024	2025	2026	2027
Anläggningstillgångar	2 051,6	2 326,0	2 577,2	2 689,8
Likvida medel	94,1	96,3	105,6	121,1
Exploateringsverksamhet	27	79,4	148,2	182,1
Övriga omsättningstillgångar	152,4	152,4	152,4	152,4
Summa omsättningstillgångar	273,5	328,1	406,2	455,5
Summa tillgångar	2 325,1	2 654,1	2 983,4	3 145,3
Eget kapital	1 380,5	1 409,5	1 448,9	1 460,7
<i>därav årets resultat</i>	-34,5	29,0	39,4	11,9
Avsättningar	101	101	101	101
Långfristiga skulder, lån	433,1	733,1	1 023,1	1 173,1
Kortfristiga skulder	410,5	410,5	410,5	410,5
Summa skulder	843,6	1 143,6	1 473,6	1 613,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 324,8	2 654,1	2 983,4	3 145,3
Soliditet i procent				

5 Kommunala bolag

Ekonomiska riktlinjer

De bolag som är helägda av Gislaveds Kommunhus AB ska enligt ägardirektiven följa de beslut om planeringsdirektiv med budget enligt av kommunen utfärdade instruktioner som delges av Gislaveds Kommunhus AB. Bolagen ska ersätta Gislaveds Kommunhus AB för Management fee, fördelat proportionellt mellan bolagen utifrån genomsnittlig omsättning.

Koncernbidrag/aktieutdelning för bolagen

För år 2024 tillämpas reglerna för koncernbidrag mellan bolagen vilket innebär att kommunens verksamhetsbidrag till Enter Gislaved AB sänks med ca 3 mnkr. Det kan även bli aktuellt med aktieutdelning från dotterbolagen till moderbolaget för 2024.

Borgensavgifter

Borgensavgiften är 0,3 %, eller annat som fastställts av kommunen, av utnyttjad kredit per 31 december och kommunen fakturerar i januari året efter.

Fördelning av management fee

Bolag	% fördelning utifrån omsättning
Gislaved Energi Koncern AB	56%
Enter Gislaved AB	2%
AB Gislavedshus	40%
Gisletorp Lokaler AB	1%

Bolagens omsättning 2022

Bolag	Omsättning 2022, mnkr
Gislaved Energi Koncern AB	257,9
Enter Gislaved AB	8,2
AB Gislavedshus	184,9
Gisletorp Lokaler AB	6,3

Bolagens resultat 2022

Bolag	Resultat, mnkr
Gislaved Energi Koncern AB	8,4
Enter Gislaved AB	0,02
AB Gislavedshus	0,2
Gisletorp Lokaler AB	0,6

Bolagens totalt planerade investeringsbehov och lånebehov 2024

Bolag	mnkr
Gislaved Energi Koncern AB	61